

CHANSON

POTRET PLOUILLAU.

Var ton : *Adieu, Pontrëo.*

M'AM bije speret da gompren, evel a meus
fantazi,

Me a vije n'em implijet da zonet da gomposi
Eur c'himiât leun eus a c'hlac'har, grêt da gons-
crivet yaouanc

O deus tennet ar billet ebars er blaves prezant.
Ebars er bla mil eis cant c'hoec'h, ar bemp
a vis guengolo,

E zeo digueet adare eus a baros Plouillau
Tud yaouanq evit an arme, tud eus a re der-
rupla ;

Glac'haret ê oll ligne, p'o guelont o partia.

Da bartia gant an actif ne zeus qen nemet pêvar :
Ervoanic Jacob, eus ar bourg, ha Guiljan ar
Meledar,

Ha Yannic Prat eus ar Goajou ha Pipi an Aveant ;
Pêvar den eus a re vrava, corfou caer ha tud
vaillant.

Ervoanic Jacob a lare en deiz-se d'e gamarad :
Emâ a zo un devez trist hac a ra din calonad !

Guelet va mam baour o vouela, ha va zad qèz
desolet !

Va c'halonicebars em c'hreiz zo dija qazi rannet.

Calz a sonchfe dê, marteze, penos e ven
ur poltron,

Em be aon rac un ten fuzuil pe rac ur vouled
canon,

P'otramant aoun rac ar fatiq, o vale dre an
hentchou,

Pe gousqet var ur guele can ebars er c'hor-
degardou.

Douguen va dillat var va chouq, va fuzuil ha
va zabren,

Bale bemde a guêr da guêr dre ar fanq hac ar
vouillen ;

Hagoude e fin va beach rancout marteze campi,
Pe gousqet var an douar yen, pe otramant bi-
voaqi.

Tor o deus an neb a sonch se ; ma c'halent
lenn em c'halon

Evit guelet va bolonte ha va inclination ;

Ma na fotfe nemet va goad, me en scuillfe tout
joaüs

Evit souten hon Impalaër, un tad qer caran-
tezus !

Piou na gombatfe qet hardi gant un Impa-
laër christen ?

Ur gaus qer just hac e hini a zo facil da zouten,

Pa zomp memprou da Jesus-Christ, soudardet
an Aviel,
Bugale da Zoue an Tad, templou d'ar Speret-
Santel.

Arça eta, camaradet, qent quittat eus hor
c'hontre,

Demp-ni da ilis Plouillau da suplia hon Doue
D'or preservi demeus goal chanç pa vezimp en
armeou,

Ila da gonsoli bars er guêr hon tadou hac hor
mamou,

Adieu dêc'h, Autron Sant Millau, patron eus
ar baros-mâ ;

Adieu, qerent ha mignonet, cessit brêmâ da
vouela :

Pedit Doue hac ar Verc'hes da gavet soign
ac'hanomp,

Hac hon Æl-mad d'hor c'hunduo partout e
lec'h ma zefomp.

Adieu, va mab, va esperanç, eme an tad
dezolet ;

Piou a gonsolo da dud paour goude ma vi partiet?

Pa vin accablet gant cosni, me vo clêvet o laret :

Ma vije va mab qèz er guêr, en dije va soulajet :

Clêvit ar vam o qimiadi ive digant e buguel :

Deus amâ c'hoas ma c'hambrassin ur vech qent
eguet mervel ;

Abenmaretonni d'arguêr me vo êt eus ar bed-mâ

Deus amân etre va divrec'h evit ar vech diveza.

A guichen ar moment fatal ma c'heus tennet
d'ar billet,

Bemnos vel ma fot din cousqet, me a seblant
da velet

O tont eus eur gombat sanglant, var eur chariot
blesset,

Pe tolet en eun hospital, gant an ollabandonet.

Ar soudard yaouanq constrictet, c'hoas qent
eguet partia,

Evit essât o c'honsoli a lavar, en eur vouela :

Tavit, va zad ha va mam baour, ha bevit en
esperanç :

Doue, tad a visericord, a zo bras e brovidanç.

Goude ma vo fin d'ar brezel ha goneet ar victoar,
Gant graç Doue hac ar Verc'hes, e vezo fin d'ho
clac'har ;

Evit merq eus hor vaillantis, gant lore deus hon
tocou,

Ni a zistroye prest d'ar guêr evit sec'hi ho taelou.

Adieu da baros Plouillau ha d'e oll habitantet,
Adieu d'hon oll anaoudeguez, ha qerent, ha
mignonet :

Ha ma na mamp qet ar boneur er bed-mâ d'en
em velet,

Graç deomp ebars er barados assambles d'en
em gavet.

FIN.

GUERZ

VAR SUJET DISTRO UN DEN YAOUANQ

PARTIET GANT AR GUENTA RIQUISITION.

Var ton : *Va Flaneden zo caled.*

TOSTAIT oll, tud yaouanq, ha qemerit true
L Ouz ar blandeden bonner a boez var va bue ;
Deut da guemesq ho taelou assembles gant va re,
Da zoulagi va foanniou, deut da voela varno.

Cetu deg vloas tremenet ma zòn bet contraignet
D'abandoni va c'herent, va douç, va mignonet,
Evit monet d'ar brezel da zouguen an armo
E faveur al liberte voa prometet d'am bro.

Abaoue qeñt all amzer, n'alfen qet lavaret
Pet combat ha pet poannion a meus me anduret.
Tri c'hant leo am separe eus va c'herent nessa,
Ha na meus bet diouto quèlou an distêra.

E creiz ar c'harnach bemde va buez exposet,
Unan demeus va diou vrec'h erfin a meus collet,
Hac evit oll recompanç e meus bet va c'honje,
Hep receo nep pansion da veva em c'hontre.

C'hoas laouen o tilezel servich ar Republik,
N'en deo qet deut va speret da gompren er fatiq
Eus an hent hir ha poannius am boa me da ober
Aroc guelet va zud qer hac êruout er guêr.

Collet e meus ar gallout da rêi sicour d'am zad,
Hac o tivoeret va brec'h, n'allin mui labourat,
Brêma va zud am mago, pas m'eus me c'hoas ar chang
M'o d'eus leve hac arc'hant ebars en abondanç.

Cetu me dija êru tostic demeus ar guêr;
Gant ar joa ouz va güelet an oll a ray din cher.
Va zad, va mam, va c'herent, breudeur ha c'hoarezet,
Ha va mestrezic fidel, a vo oll ravisset.

Bonjour déc'h, ô va c'hontrel eurus en em gavàn
Gallout c'hoas ho contempli, dont da vervel amàn.
Va c'halon gant ar joa vras em c'hreiz zo seziet
O tostat demeus an ty el lec'h mon bet ganet.

Mes oc'h antreal enui, e zòà bet trubuillet,
Un den dianav din-me en deuz din lavaret :
Eruet fall oc'h amàn; sortiit va mignon;
Ne mâ qet ar mestr er guêr, n'ho po qet aluzon.

Souezet bras o velet n'anaveyen hini
Touez quenliez personach a voa o rên eu ty,
E meus-me prest respontet : ententit va rêson,
Me n'en don qet deut amâ da glasq an aluzon.

Clasq a rân va c'herent qer er plaç m'ôn bet ganet;
Al lec'h-mâ a zo dezo, amâ òn bet maguet.
Lavarit din, me ho ped, pelêc'h en o c'havin :
Ne zelot netra qeu din evit va c'hontantìn.

An den-mâ a zo follet, int commancet crial :
N'enq dé qet mab d'hor mestr-ni; ret eo er chasseal.
Güelet ho pije neuze eur vanden mevellien
O tiredec gant bizier dam chasseal souden.

O sortial gant glac'har ha beuzet em daelou,
Da glasq va zud elec'h all, pe clêvet ô c'hêlou,
En hent e zòn bet scòet vel gant eun tol curun,
Pa meus-me anaveet voa collet hor fortun.

Souden e meus rancontret va c'hoar ar yaouanqa,
Eur zac'hic staguet outi, o c'houlèn e bara.
O clasq compren ar maleur varnomp-ni diguëzet,
Va speret zo bet troublet, ha va c'halon mantret.

O Doue oll-buissant! roit din hoc'h asistanc,
Roit din an nerz da glêvet penos ho Providanc

E devez bet permetet, evit ma c'hastia,
Ma zomp-ni bet reduiset er stad an horruplal

Va c'hoaric paour me ho ped, soulajit va mizer;
Hast bras a meus da glêvet qêlou deus va zad qer,
Hac eus ar vamic tener e devez hor savet :
Mervel a rân en defot o zerc'hel ambrasset.

Siouas dit, va breuric paour! ne oufes qet compren
Peguen bras eo hor maleur, peguer bras hon angen...
Allas! ouspen hor madou a renqomp divoeret :
Hor c'heren carantezus zo bet deomp ravisset.

En despet d'al lezennou grêt gant ar Republik,
Hon tad voa chomet fidel d'an Ilis Catholig,
Rac-se gant an tyrantet e zeo bet condaonet
Da bignat var ar chaffot vit beza dibennet.

Prestic goude, hor madou a zo bet confisqet,
Hac ive, prestic goude, siouas! int bet guerzet.
Consumet gant ar chagrin deus qement a gollo,
Ilor mam a zo bet neuze scôet gant ar maro.

Cessit, va c'hoar, da barlant; cessit d'am dezoli,
Re a meus var an douar a dourmant hac aoui,
Er moment mac'h esperen commanç beva eurus,
En em gavân, va Douel muyoc'h muy maleurus.

Goude beza servichet ar Republik ingrat,
E deus, d'am recompanci, guillotinet va zad,
Laqet va mam da vervel dre nerz an dizesper,
Ha guerzet va oll vadou; n'em bo nemet mizer.

Diouz an tonrmanchou garo a stourm ocs va speret,
Pelec'h caout soulajamant, pelec'h cavet remed !
Ar plac'h e deus captivet a bel va zantimant,
A zoulajo va hirvoud gant e c'homzou charmant.

Var zu ty va mestrezic e zân gant esperanç
Caout en e fidelite remed eus va zouffranç :
Bonjour d'êc'h, va rouanez, c'etu me dent er vro :
Ancouêt eo va oll boanniou, mar am c'harit atao.

Me zo FANCHIC, ho mignon, distro eus ar brezel,
Hac a zo en peb amzer chommet d'éc'h-u fidel.
Demeus va oll garante ebars en hoc'h andret
E meus brêmâ esperanç beza recompancet.

Petra, paour q'èz reuzeudiel clasqit-u em c'hever?
Biscoas ne meus ho g'uelet, na deziret ober;
Biscoas ne meus ho caret, na birviquen n'er gràn,
Ha celu en b'èr gomzou, ho setanç diveza.

Me zo an den maleurus, ne gafet qet e bar.
Mil guech milliguet an heur m'on deut var an douar!
Oll gouliou va c'halon zo n'ève digoret,
O veza bet rebutet gant va m'uya caret.

Va mestrez ouz va g'uelet couezet en paourente,
Nijet e fromessaou, nijet e c'harante.
Esperanç va eurusted, allas! zo tremenet
Evel ma ra un ure en n'ôs dre hor speret.

An exempl-mâ, tud yaouanq, a deu d'oc'h instrui
Peguen dister ar bed-mâ, leun a ingrateri;
Epad ma zoc'h pinvidiq, gant an oll oc'h caret;
Mes mar dro rod ar fortun... adieu ar mignonet.

Petra rân var an douar? collet va mam, va zad,
Va mestrez ha va madou, va brec'h da labourat:
O vervel pe o veva er c'hoad gant al loened,
Rin guell eguet implori amâ faus mignonet.

Er c'hoajou an tevalla o tont d'en em guzat,
Maguet vîn gant va glac'har, hac eus va daoulagad
E tiredo an daelou da drec'hi va zec'hed,
Betec ar moment eurus ma quittaïn ar bed.

En despet d'an injustiq, a eprouvân hirio,
Me bedo a greiz calon evit boneur va brô:
O va Doue! deurvezit renta, dre ho puissanç,
Ar boneur, al liberte d'am brô guêr eus a Franç.